

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 mai 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Guzun Ion,

judcătorii – Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către partea vătămată Ceban Anatolie și de către inculpatul Panainte Alexandru cu avocatul acestuia, Rotari Mihaela, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Soroca (sediul Central) din 25 noiembrie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Panainte Alexandru Xxxxx, născut la 16 iulie 1974, originar din or. Xxxxx, r-nul Xxxxx, Xxxxx, domiciliat în r-nul Xxxxx, s. Xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 17.06.2021 – 25.11.2021;
2. instanța de apel: 22.12.2021 – 08.09.2022;
3. instanța de recurs: 01.12.2022 – 30.05.2023.

Asupra admisibilității în principiu a recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Soroca, (sediul Central) din 25 noiembrie 2021, Panainte Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 152 alin.(1) Cod penal, la 1 an închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani.

A fost admisă parțial acțiunea civilă și s-a dispus încasarea de la Panainte Alexandru în beneficiul lui Ceban Anatolie prejudiciul material în sumă de 3882,11 lei, cheltuieli pentru citarea martorilor în sumă de 34,50 lei, prejudiciul moral în mărime de 4000 lei, precum și cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 5000 lei.

S-a încasat de la Panainte Alexandru în contul statului cheltuielile judiciare în mărime de 448 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Panainte Alexandru la data de 01 aprilie 2021, în jurul orelor 17⁰⁰, aflându-se în ograda

gospodăriei sale din s. Xxxx, r-nul Xxxx, având intenția și urmărind scopul provocării leziunilor corporale cet. Ceban Anatolie, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând în mod conștient survenirea acestora, în rezultatul unei certți, i-a aplicat mai multe lovituri cu o lopată peste diferite părți ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 202129D0060 din 19.05.2021, leziuni corporale medii.

Acțiunile lui Panainte Alexandru au fost încadrate juridic în baza art.152 alin.(1) Cod penal – *vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151 Cod penal, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.*

3. Împotriva sentinței au declarat apel partea vătămată Ceban Anatolie, inculpatul Panainte Alexandru și avocatul acestuia Rotari Mihaela, care au solicitat:

- partea vătămată Ceban A., casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță de condamnare a lui Panainte A. în baza art. 152 alin.(1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea soluției s-a invocat, că instanța de fond la stabilirea pedepsei a ignorat prevederile art. 61, 75 Cod penal și nu a ținut cont de faptul că inculpatul nu și-a recunoscut vina, manifestând un comportament obraznic, iar pedeapsa aplicată nefiind echitabilă și proporțională cu gravitatea infracțiunii săvârșite și personalitatea inculpatului. Totodată, nefiind de acord cu soluția instanței de fond privind repararea parțială a prejudiciului moral în mărime de 4000 lei, menționând că prin acțiunile inculpatului a avut de suferit atât el, cât și familia sa, deoarece tratamentul medical de lungă durată și incapacitatea de a munci i-a adus o stare de stres și frustrare, diminuare a veniturilor familiei, iar din cauza situației create îi vine greu să depășească starea psihologică și emoțională pe care o trăiește și la moment, iar degetul mic de la mâna fracturată nu funcționează în măsură deplină.

- inculpatul Panainte Alexandru și avocatul acestuia Rotari M., casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, pe motiv că în acțiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele infracțiunii.

Au indicat că atât pe parcursul urmăririi penale, cât și judecării cauzei inculpatul nu și-a recunoscut vina, iar martorii acuzării, nu sunt oculari, relatând cele spuse de la partea vătămată Ceban A., mai mult că declarațiile martorilor sunt contradictorii care nu pot fi puse la baza acuzării.

Totodată, consideră că declarațiile părții vătămate nu sunt veridice, fiind infirmate de către martorii Voicu L., Crîșmaru A., potrivit căreia victima prima

l-a lovit pe inculpat de 3 ori în piept, inclusiv având în mână un obiect din metal - foarfece, cu care a încercat să-l lovească pe Panainte A., iar după conflict partea vătămată a căzut jos din căruță peste gard.

De asemenea, instanța urma să i-a în considerație raportul de expertiză judiciară nr.202129D0060 din 19 mai 2021, conform căruia la întrebările apărării au fost date următoarele răspunsuri:” ... 6,9 - la examinarea medico-legală a documentelor medicale, date de traumă craniocerebrală nu se determină; 7,8- Anomalia Kimmerli CI, depistată la examinarea tomografică cerebrală, este o patologie preexistentă, nu are legătură cu leziunile corporale depistate și nu se supune calificării medico-legale. Durata de tratament a patologiilor preexistente nu țin de competența expertizei medico-legale.

Astfel, se conchide că cheltuielile suportate pentru tratament nu au nici o legătură cu leziunile corporale depistate la Ceban A. Mai mult, instanța de judecată a considerat că vina inculpatului a fost dovedită prin probele cercetate în cadrul ședinței de judecată, printre care și comunicarea telefonică nr. 2076 din 01.04.2021, prin care Ceban A. comunică că a fost agresat de concubina Ciocîrlan E.

Nu s-a ținut cont de faptul că partea vătămată a intrat în ograda inculpatului, care aparține acestuia cu drept de proprietate, tulburând liniștea soției sale care suferă de inimă și se afla după externarea din spital, iar la rugămintile sale de a părăsi ograda nu a reacționat.

În asemenea circumstanțe, consideră, că din partea lui Ceban A. a avut un atac direct, imediat, material și real, care a fost îndreptat expres împotriva inculpatului și care l-a pus pe el în pericol grav, iar acesta apărându-se, a comis fapta prejudiciabilă pentru a respinge și a înlătura efectele atacului în privința sa.

Potrivit art. 36 alin. (2) Cod penal, este în stare de legitimă apărare persoana, care săvârșește fapta pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa și care pune în pericol grav persoana, ceia ce a avut loc în cauza penală. Conform art. 36 alin. (1) Cod penal, nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită în stare de legitimă apărare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 septembrie 2022, a fost respins, ca nefondat, apelul părții vătămate Ceban Anatolie, admis din alte motive, apelul inculpatului Panainte A. și avocatul acestuia Rotari Mihaela, casată parțial sentința în latura penală și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Panainte Alexandru a fost liberat de executarea pedepsei stabilite pentru infracțiunea prevăzută de art. 152 alin.(1) Cod penal, din motivul intervenirii amnistiei.

În rest, au fost menținute dispozițiile sentinței.

S-a încasat de la inculpatul Panainte A. în beneficiul părții vătămate Ceban A. cheltuielile de transport în mărime de 900 lei.

4.1. Instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept care demonstrează vinovăția lui Panainte A. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin.(1) Cod penal, fapt constatat prin declarațiile părții vătămate Ceban A. (f.d.117-121, vol.I); declarațiile martorilor Ciocîrlan E., Rusu N., Negruța M., Crîșmari F. (f.d.123-125, 127-128, 130-131, 133, vol.I); plângerea (denunț) din 07.04.2021, prin care Ceban A. solicită IP Soroca de a lua măsuri conform legislației în vigoare cu cet. Panainte A. care la 01.04.2021 i-a aplicat lovituri cu o lopată peste diferite părți ale corpului, cauzându-i dureri fizice (f. d. 4, vol.I); cererea din 01.04.2021 prin care Ceban A. a informat IP Soroca că, la data de 01.04.2021 a fost agresat fizic de către o persoană pe nume Alexandru (f.d.6, vol.I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 07.04.2021 cu foto tabelul (f.d.7-10, vol.I); procesul-verbal de consemnare a declarațiilor lui Ceban A. din 01.04.2021, potrivit căruia acesta a descris circumstanțele în care s-a comis infracțiunea (f.d.13, vol.I); raportul de constatare nr. 202129P0136 din 02.04.2021 (f.d.15, vol.I); procesul-verbal de confruntare din 27.04.2021 între bănuitul Panainte A. și partea vătămată (f.d.39-40, vol.I); raportul de expertiză judiciară nr. 202129D0060 din 19.05.2021, potrivit căruia la Ceban A. s-au depistat leziuni corporale, care se califică ca vătămare corporală medie.

Astfel, probele au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Referitor la argumentul inculpatului și avocatului acestuia precum că în acțiunile lui Panainte A. există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei, și anume: starea de legitimă apărare, astfel urmează a fi achitat, instanța de apel a menționat că inculpatul recunoaște faptul că i-a aplicat părții vătămate Ceban A. în rezultatul unui conflict iscat cu ultimul, la domiciliul său din s. Bulboci, r-nul Soroca, trei lovituri cu lopata peste mâna dreaptă a părții vătămate, însă, consideră că aceste lovituri au fost aplicate cu scopul de a evita atacul comis de către victimă care era înarmat cu o pereche de foarfece de curățat vița de vie și care se îndârjea la el.

Mai mult, din conținutul raportul de expertiză judiciară nr. 202129D0060 din 19.05.2021 este demonstrată legătura causală directă dintre acțiunea prejudiciabilă comisă de inculpat și rezultatul prejudiciabil, leziunile corporale medii care nu sunt periculoase pentru viață, însă care au condiționat o dereglare de sănătate de lungă durată a victimei, or, atât prin raportul de expertiză, cât și

prin explicațiile medicului legist Rusu N. a fost exclus faptul fracturării osului metacarpian V al mâinii stângi cu deplasare neînsemnată, în rezultatul căderii de la propria înălțime sau din căruță.

La fel, instanța de apel a reținut ca declarativ argumentul inculpatului precum că i-a aplicat părții vătămate trei lovituri cu lopata peste mâna dreaptă, aceasta constituind o metodă de apărare a inculpatului.

Astfel, cauzarea leziunilor corporale părții vătămate Ceban A. ca urmare a acțiunilor ilegale ale lui Panainte A. se confirmă și prin intensitatea și numărul loviturilor (trei la număr) aplicate părții vătămate, în rezultatul căruia coada lopeții s-a rupt în trei bucăți, fapt constatat prin procesul-verbal de constatare la fața locului din 07.04.2021, cât și prin declarațiile inculpatului care a relatat că, *”În timpul acesta coada de la lopată s-a rupt în trei și l-a atins pe Ceban A. cu partea din fier la ureche”*.

Instanța de apel a reținut că, nu pot fi puse la baza sentinței de achitare declarațiile martorilor Panainte A., Scorocîrjă A., Vaicu L. și Crîșmaru A., or, prin declarațiile persoanelor respective sunt redată circumstanțele în care s-au produs incidentul din data de 01.04.2021, ora 16⁰⁰, între inculpat și victimă, circumstanțe care nu sunt negate de către ultimii.

Totodată, au fost considerate neîntemeiate afirmațiile părții apărării precum că partea vătămată a intrat în ograda inculpatului, care îi aparține cu drept de proprietate, i-a tulburat liniștea soției sale care suferă de inimă și se afla după externarea din spital, iar la rugămintele sale de a părăsi ograda nu a reacționat, or, în situația în care inculpatul consideră că i-a fost încălcat dreptul de proprietate de către victimă urma să se adreseze organului de poliție cu o plângere în acest sens, însă acest fapt nu la îndreptățit pe ultimul să aplice violența asupra părții vătămate.

De asemenea, au fost apreciate critic declarațiile martorului Voicu L. care a menționat că partea vătămată aflându-se la poarta inculpatului, în timp ce încerca să urce în căruță a căzut jos, or, după cum s-a constatat prin raportul de expertiză judiciară nr. 202129D0060 din 19.05.2021, cât și declarațiile medicului legist a fost exclusă apariția leziunilor corporale ca urmare a căderii de la propriul corp sau din căruță.

În acest sens sunt apreciate și declarațiile victimei, care recunoaște faptul că a căzut jos din căruță, însă nu la poarta lui Panainte A., după cum susține martorul, dar acasă la concubina sa – Ciocîrlan E., fapt confirmat atât prin declarațiile ultimei, cât și a martorului Negruța M.

Instanța de apel a exclus versiunea părții apărării și a inculpatului Panainte A. privind aflarea ultimului în stare de legitimă apărare, or, această poziție este contrară probelor acuzării prezentate și cercetate în cadrul ședințelor de judecată.

Potrivit art. 36 Cod penal, nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită în stare de legitimă apărare.

Este în stare de legitimă apărare persoana care săvârșește fapta pentru a

respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, a altei persoane sau împotriva unui interes public și care pune în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public. Este în legitimă apărare și persoana care săvârșește fapta, prevăzută la alin.(2), pentru a împiedica pătrunderea, însoțită de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, într-un spațiu de locuit sau într-o altă încăpere.

În aceeași ordine de idei, condițiile cu privire la apărare indică că: apărarea este admisă pentru a respinge un atac îndreptat împotriva unei persoane sau a unui interes public; apărarea se realizează printr-o faptă prevăzută de legea penală; apărarea să fie îndreptată împotriva atacatorului; apărarea să fie concomitentă cu atacul; apărarea să fie proporțională cu gravitatea atacului.

Astfel, în speță s-a constatat că între Panainte A. și Ceban A. a existat un conflict verbal, precum și instanța nu exclude posibilitatea atacării inculpatului de către victimă cu o foarfecă de curățat vița de vie, însă, ținând cont de vârsta părții vătămate în raport cu a inculpatului, starea fizică a acestora, luând în considerare că victima se afla în stare de ebrietate, instanța a conchis, că atacul nu a fost unul material, direct, imediat, actual și injust – luând în considerare gravitatea redusă a acestuia.

Prin urmare, acțiunile întreprinse de către inculpat au depășit limitele unei apărări, întrucât acestea au fost disproportionale în raport cu acțiunile lui Ceban A.

Mai mult, potrivit procesului-verbal de confruntare dintre inculpat și partea vătămată din 27.04.2021 se constată, că primul a aplicat forța fizică Panainte A., iar victima, fiindu-i frică să nu fie lovit cu foarfecele de curățat vița de vie ce se aflau în mână la inculpat, le-a smuls din mână pentru a le arunca jos, neavând intenția de al ataca pe inculpat, însă ultimul, percepând acțiunile lui Ceban A. ca fiind un atac direct, a luat de jos lopata, cu care i-a aplicat cel puțin trei lovituri peste mâini.

Totodată, faptul depășirii limitelor unei legitimi apărări din partea lui Panainte A. în raport cu victima Ceban A. se confirmă prin numărul mare de lovituri aplicate victimei cu lopata peste mâini, în rezultatul căruia, coada lopeții a fost deteriorată în 3 bucăți.

Nerecunoașterea vinei de către inculpat a fost apreciată de către instanță drept o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina.

În atare situație, este corectă concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptelor prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componentei de infracțiune prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal.

Referitor la apelul declarat de partea vătămată, instanța a menționat că acesta a contestat sentința sub aspectul individualizării pedepsei penale, considerând că pedeapsa aplicată lui Panainte A. este una prea blândă, inclusiv și

în latura civilă în partea prejudiciului moral, însă instanța analizând toate circumstanțele cauzei a conchis că în speță nu sunt temeiuri de a exclude suspendarea condiționată a executării pedepsei, precum și de a stabili o pedeapsă mai aspră, deoarece pedeapsa stabilită de 1 an închisoare, cu aplicarea art.90 Cod penal, este una corectă, obiectivă, în raport cu criteriile de individualizare a pedepsei prevăzute de art.61,75,76 CP, respectiv de gradul pericolului social al faptei săvârșite, de persoana inculpatului, care nu și-a recunoscut vina, anterior nu a fost judecat și este caracterizat pozitiv.

Totodată, instanța de apel a reținut că, conform prevederilor art. 389 alin. (4) pct.2) Cod procedură penală, sentința de condamnare se adoptă, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 din Codul penal și în cazurile prevăzute în art.89 alin.(2), lit. a), b), c), e), f) și g) Cod penal.

Conform art. 2 alin. (4) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1)–(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărâ încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. (1) și nu cade sub incidența art.6.

Astfel, instanța de apel constatând faptul că, inculpatul anterior nu a comis infracțiuni, a concluzionat că inculpatul *Panainte A.* poate fi eliberat de pedeapsa stabilită pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin.(1) Cod penal, întrunind toate condițiile pentru aplicarea Legii nr.243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința lui *Panainte A.*, și al elibera de pedeapsa stabilită, pe motivul intervenirii actului de amnistie.

Cât privește argumentele părții vătămate *Ceban A.* în partea acțiunii civile, instanța de apel a relevat, că suma solicitată cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 20000 lei, este exagerată, neechivalată și nejustificată, în raport cu suferințele cauzate, astfel, instanța de fond ținând cont de practica CEDO privitor la încasarea prejudiciului moral, a conchis că, suma de 4000 lei constituie o satisfacție echitabilă, or prejudiciul moral nu poate constitui prilej de îmbogățire fără just temei.

De asemenea, instanța a reținut că în cadrul examinării apelului reprezentantul părții vătămate, avocatul *Cebotari A.* a solicitat încasarea din contul inculpatului în beneficiul victimei a cheltuielilor de transport în sumă de 900 lei, fapt confirmat prin bonurile fiscale nr.65 din 26.05.2022 și nr.0034 din 08.09.2022 în mărime de 500 și 400 lei, astfel, instanța de apel a conchis de a încasa de la *Panainte A.* în beneficiul lui *Ceban A.* cheltuielile de transport în sumă de 900 lei.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești au declarat recurs ordinar inculpatul Panainte A. cu avocatul acestuia Rotari M. și partea vătămată Ceban A., care au solicitat:

- inculpatul și avocatul acestuia Rotari M., care, invocând formal prevederile art.427 Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În argumentarea recursului a menționat că instanțele judecătorești eronat au apreciat probele prezentate, astfel, vinovăția inculpatului nu a fost confirmată, iar acțiunile lui Panainte A. nu constituie elementele infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal.

Mai mult, probele prezentate de apărare dovedesc nevinovăția inculpatului, care însă nu au fost luate în considerație de către instanța de apel.

În cadrul ședinței, de către expertul Rusu N. nu a fost exclusă posibilitatea producerii leziunilor corporale depistate la partea vătămată, în urma căderii din căruță peste gard, cum și s-a întâmplat în realitate.

Instanța de apel nu a cercetat și elucidat faptul că la 01.04.2021 de către victimă a fost efectuat apelul telefonic la ora 18³⁸ la serviciul 112 în care a solicitat ajutorul poliției că este agresat de concubină, ulterior, concubina acestuia efectuează un apel la ambulanță, solicitând ajutor medical pentru Ceban A. Din declarațiile ultimelor, împreună cu ambulanța a venit și poliția, acordând ajutor medical, iar poliția a cercetat cazul.

Victima pe tot parcursul examinării cauzei își schimbă declarațiile, astfel acestea urmau a fi apreciate critic.

Instanța de apel nu a luat în considerație declarațiile martorului Crîșmaru F., care este primarul localității, iar la data de 01.04.2021, aproximativ la ora 17⁰⁰, a telefonat la polițistul de sector relatându-i cele comise, precum și motivul efectuării de către partea vătămată a apelului la 112, la ora 18³⁸, prin care a solicitat ajutorul poliției că este agresat de către concubină, inclusiv și raportul de expertiză judiciară nr.202129D0060 din 19 mai 2021, conform căroră, la examinarea medico-legală a documentelor medicale, date de trauma cranio-cerebrală nu se determină; Anomalia Kimmerli C1, depistată la examinarea tomografică cerebrală, este o patologie preexistentă, nu are legătură cu leziunile corporale depistate și nu se supune calificării medico-legale. Durata de tratament a patologiei preexistente nu țin de competența expertizei medico-legale.

Totodată, declarațiile martorului Rusu N. sunt contradictorii.

Recurenții nu sunt de acord cu concluzia instanței de apel privind încasarea prejudiciului material în sumă de 3882,11 lei, considerând că nu au fost prezentate îndreptări privind efectuarea tomografiei computerizate, radiografiei și rețete medicale pentru unele preparate în acest sens.

Totodată, instanța eronat a concluzionat de a exclude versiunea apărării și a inculpatului privind aflarea lui Panainte A. în stare de legitimă apărare.

- partea vătămată Ceban A., care invocând temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de condamnare a lui Panainte A. în baza art. 152 alin.(1) Cod penal la 1 an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A indicat că, inculpatul nici în instanța de fond, cât și cea de apel vina în comiterea infracțiunii incriminate nu a recunoscut-o, însă necătând la acest fapt, instanța de apel eronat a interpretat prevederile Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, întrucât prin atitudinea inculpatului față de cele comise, nu-l poate caracteriza pozitiv, condiție prevăzută la art.1 al Legii nominalizate.

La **06.02.2023**, partea vătămată Ceban A. a depus recurs suplimentar, invocând motive similare ca în recursul inițial, totodată argumenând că inculpatul vina nu a recunoscut, nu a compensat valoarea daunei materiale, nu a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, adică nu a manifestat căința activă, din care împrejurări, instanța de apel nu era în drept să aplice actul de amnistie, deoarece aplicarea acestuia contrazice prevederilor art. 3 alin.(2) al art. 57 Cod penal.

Practica judiciară demonstrează că stabilirea unei pedepse prea blânde, nu are o influență corespunzătoare asupra corectării și modului de comportament.

Totodată, instanțele judecătorești inferioare nu au apreciat la justa valoare gradul suferințelor morale cauzate victimei.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate de către inculpat și avocatul acestuia Rotari M. și partea vătămată Ceban A., considerându-le inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate, iar cel suplimentar din 06.02.2023 a părții vătămate, ca fiind declarat peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

7.1. *Referitor la recursurile ordinare declarate de către inculpatul Panainte Alexandru cu avocatul Rotari Mihaela și de către partea vătămată Ceban Anatolie din 05.10.2022.*

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Analizând textul recursurilor, Colegiul constată, că partea vătămată Ceban A. invocă temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar ori instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, totodată inculpatul cu avocatul acestuia Rotari M. invocând formal prevederile art.427 Cod de procedură penală, din recurs se întvede temeiul prevăzut de pct.8) al normei nominalizate - *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*.

Colegiul penal constată că, motivele invocate de recurenți nu și-au găsit confirmare la examinarea recursurilor menționate, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de autori.

Partea vătămată este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Panainte A. și critică hotărârea instanței de apel în partea aplicării în privința inculpatului a Legii cu privire la amnistie.

În privința temeiului de recurs invocat de partea vătămată Ceban A., prevăzut de art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că, urmare cercetării materialelor cauzei, nu sunt identificate careva circumstanțe care ar justifica incidența acestui temei de recurs, dat fiind faptul că, instanța de apel, la judecarea apelurilor și adoptarea deciziei, a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1), pct. 8) Cod de procedură penală, s-a expus detaliat și argumentat în decizia contestată, fiind reflectate clar motivele pe care se întemeiază soluția instanței de apel, fără a fi admisă vre-o eroare de fapt sau de drept ce ar afecta legalitatea deciziei instanței de apel, fapt ce determină lipsa unor temeiuri justificative de a interveni în decizia instanței de apel sub aspectul contestat.

Astfel, Colegiul penal reține că, prin decizia instanței de apel vinovăția lui *Panainte Alexandru* în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal - „*vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151 CP, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății*”, a fost confirmată pe deplin, prin probele examinate în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, indicate la pct. 4.1 al prezentei decizii, care au fost examinate conform prevederilor art.101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Cu referire la alegația victimei precum că „*instanța de apel nu era în drept de ai aplica actul de amnistie*” în cazul în care inculpatul nu și-a recunoscut vina și a refuzat aplicarea amnistiei față de el, neîntrunind astfel prevederile art. 2 alin. (4) din Legea nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu

aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, încetarea procesului penal conform alin.(1)-(3) în care este prevăzut că amnistia se aplică când inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1, Colegiul penal constată următoarele.

Prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală stipulează că, *sentința de condamnare se adoptă, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 din Cod penal.*

Potrivit art.107 alin. (1) Codul penal, *amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.*

Conform art. 2 alin. (4) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, *în privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1)–(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1, și nu cade sub incidența art.6.*

Reieșind din faptul că, inculpatul anterior nu a beneficiat de actul de amnistie, nu a fost condamnat pentru infracțiuni grave, deosebit de grave sau exceptional de grave, în speță nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate și a solicitat achitarea sa, Colegiul penal reține că instanța de apel corect a aplicat în privința lui *Panainte Alexandru* Legea cu privire la amnistie și liberat de pedeapsa stabilită pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal.

Prin urmare, argumentul părții vătămate precum că, prin atitudinea inculpatului față de cele comise, acesta nu poate fi caracterizat din punct de vedere pozitiv, condiție prevăzută la art.1 al Legii nr.243 din 24.12.2021, instanța de recurs le respinge, ca declarative și inadmisibile, deoarece nerecunoașterea vinei de către inculpat în comiterea infracțiunii imputate, nu poate fi considerat ca un impediment în aplicarea Legii cu privire la amnistie, or, aceasta este o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art.66 CPP și art.6 CEDO.

La caz, sunt prezente toate condițiile pentru aplicarea Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința lui *Panainte Alexandru*.

Din conținutul recursului inculpatului și avocatului Rotari M. rezultă că, aceștia invocă dezacordul cu aprecierea probelor și a nevinovăției lui Panainte A. în comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal, totodată solicită casarea hotărârilor judecătorești și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

La acest capitol, instanța de recurs ține să menționeze că critica privind aprecierea incorectă a probelor administrate în cauza data, nu poate fi reținută de instanța de recurs, din motiv că un asemenea temei nu este prevăzut pentru a judeca cauza în ordine de recurs, iar procedura de apreciere a probelor ține de

starea de fapt a cauzei, a cărei constatare este de competența instanțelor de fond.

Astfel, instanța de apel în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția lui Panainte Alexandru în comiterea infracțiunii imputate, să fie justă și întemeiată.

Sub aspectul situației de “*neîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii.

Necâtând la faptul că, inculpatul vina nu și-a recunoscut-o, instanțele de fond și apel au constatat că vinovăția lui Panainte A. pe deplin a fost dovedită prin: - *declarațiile părții vătămate Ceban A.* (f.d.117-121, vol.I), - *declarațiile martorilor Ciocîrlan El., Rusu N., Negruța M., Crîșmari F.* (f.d.123-125,130-131, 133, vol.I), *precum și probele materiale: - plângerea (denunț) din 07.04.2021* (f.d.4, vol.I), - *cererea din 01.04.2021* (f.d.6, vol.I), - *procesul-verbal de cercetare la fața locului din 07.04.2021 cu fototabel* (f.d.f.d.7-10, vol.I), - *proces-verbal de consemnare a declarațiilor lui Ceban A. din 01.04.2021* (f.d.13, vol.I), - *raportul de constatare nr.202129P0136 din 02.04.2021* (f.d.15, vol.I), - *procesul-verbal de confruntare din 27.04.2021 între bănuitul Panainte A și partea vătămată Ceban A.* (f.d.39-40, vol.I), - *raportul de expertiză judiciară nr.202129D0060 din 19.05.2021* (f.d.77-78, vol.I), potrivit căruia lui Ceban A. i-au fost cauzate vătămare corporală medie.

Astfel, instanța de apel a făcut o analiză completă tuturor probelor administrate, stabilind corect vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate și încadrarea juridică a faptei.

Cât privește argumentele recurențelor că sentința de condamnare este una neîntemeiată, acuzatorul de stat nu a prezentat nici o probă care ar confirma vinovăția lui Panainte A., iar declarațiile părții vătămate Ceban A. și a martorului Rusu N. urmau a fi apreciate critic, deoarece sunt contradictorii, Colegiul penal reține, că toate probele prezentate și cercetate în mod legal în cadrul ședinței instanței de fond și de apel au indicat la confirmarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin.(1) Cod penal, iar temeiuri pentru casarea hotărârii judecătorești lipsesc. Mai mult, instanța conchide că nu sunt temeiuri de a da o apreciere critică declarațiilor părții vătămate și martorului nominalizat, deoarece aceștia, au făcut declarații sub jurământ fiind avertizate de răspundere penală în baza art. 312-313 Cod penal.

Argumentele inculpatului și avocatului precum că instanța de apel nu a cercetat și elucidat comunicarea telefonică din 01.04.2021 parvenită de la victimă potrivit căruia acesta a fost agresat fizic de către concubină, iar ulterior concubina a efectuat un apel la ambulanță, solicitând ajutor medical pentru Ceban A., nefiind luate în considerație declarațiile martorului Crîșmaru F.- primarul localității, raportul de expertiză judiciară nr. 202129D0060 din 19 mai 2021,

inclusiv și faptul că inculpatul s-a aflat în stare de legitimă apărare, astfel probele administrate au fost apreciate incorect și unilateral, Colegiul penal le respinge, ca neîntemeiate, deoarece concluziile instanței de apel la aceste motive sunt argumentate minuțios (f.d.21-24, vol.II), concluzii pe care instanța de recurs le consideră întemeiate și a căror reluare nu se mai impune.

Referitor la alegațiile recurenților precum că înscrisurile prezentate de Ceban A. în susținerea prejudiciului material nu relevă caracterul real și efectiv al cheltuielilor invocate, nefiind prezentate îndreptări și rețete medicale în acest sens, astfel concluzia privind încasarea prejudiciului material în sumă de 3882,11 lei în beneficiul lui Ceban A. este neîntemeiată, Colegiul penal reține declarativ motivul dat, or, partea vătămată în susținerea acțiunii civile în partea încasării prejudiciului material suportat a prezentat suficiente probe, care confirmă cheltuielile suportate pentru investigațiile medicale și procurarea medicamentelor prescrise, în acest sens fiind prezentate bonuri de plată.

Astfel, reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal a ajuns la concluzia că, temeiurile invocate de recurenți, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursurilor declarate și careva erori de drept în speța examinată nu s-au comis.

În acest context, Colegiul penal concluzionează că hotărârea atacată este una legală și întemeiată, considerente din care recursurile declarate de către partea vătămată Ceban A. din 05.10.2022 și inculpatul Panainte A. cu avocatul Rotari M. urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate.

7.2. *Referitor la recursul suplimentar al părții vătămate Ceban A., declarat la 06 februarie 2023.*

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală instanța de recurs, *examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.*

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, *termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.*

În cazul dat, Colegiul penal constată că recursul suplimentar declarat la 06 februarie 2023, de către partea vătămată Ceban Anatolie este declarat peste termen, drept urmare, este pasibil respingerii ca inadmisibil.

Așadar, Colegiul penal menționează că legislația procesual penală nu prevede noțiunea de recurs suplimentar, astfel că toate cererile ce se referă la dezacordul față de hotărârea instanței de apel se declară în mod obligatoriu în interiorul termenului de 30 de zile prevăzut de legiuitor la art.422 Cod de procedură penală, fără a fi posibilă extinderea acestuia.

Colegiul penal, remarcă faptul că, în speța dată, termenul de declarare a recursului ordinar curge din momentul pronunțării integrale a deciziei instanței

de apel, adică din 18 octombrie 2022 și expirat la 19 noiembrie 2022, aceasta fiind considerată ultima zi de depunere a recursurilor ordinare.

În asemenea situație, Colegiul penal remarcă faptul că partea vătămată Ceban A. a depus recurs la 05 octombrie 2022, pe care îl consideră ca fiind depus în interiorul termenului de contestare prevăzut de legislația procesual-penală.

În pofida faptului dat, recurentul Ceban Anatolie la 06 februarie 2023, depune încă un recurs suplimentar, însă recursul dat se consideră ca fiind o cerere de recurs ordinar, respectiv fiind depus peste termenul legal de contestare.

Așadar, Colegiul penal ține să menționeze că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală expres stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. El nu poate fi prelungit sau limitat de către instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ, iar nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Rezumând cele expuse mai sus, instanța de recurs concluzionează asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de partea vătămată Ceban A. la 06 februarie 2023, pe motiv că recursul a fost declarat peste termen.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către partea vătămată Ceban Anatolie, inculpatul Panainte Alexandru și avocatul acestuia Rotari Mihaela, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui Panainte Alexandru, ca fiind vădit neîntemeiate, iar recursul ordinar suplimentar declarat de către partea vătămată Ceban Anatolie din 06 februarie 2023 ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 22 iunie 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecătorii

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu